

SİGORTALI EKSİK GÜN BİLDİRİMİ

NOTIFICATION OF ABSENCE INSURED DAYS

Akın ŞİMŞEK^(*)

ÖZET

Sigortalılar genellikle ay içinde tam olarak otuz gün çalışmakla birlikte ay içinde otuz eksik günlerde de çalışabilmektedirler. Bir ayda tam çalışılan sürelerde olduğu gibi ay içinde otuz günden eksik çalışan sürelerin de yasal süresi içinde aylık prim ve hizmet belgesi ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesi gerekmektedir. Aylık prim ve hizmet belgesi verilirken de belgede yer alması gereken bilgiler de ay içinde tam veya eksik sürelerle bildirim yapılıp yapılmadığına göre değişmektedir. Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde 21.08.2013 tarihinde yapılan değişiklikle ay içinde 30 günden az yani eksik gün çalışma bildirimlerinde yer alacak bilgi ve belgelerde önemli değişiklikler yapılmıştır. İşverenlerin de Temmuz 2013 ayına ilişkin bildirimlerinden itibaren yeni değişikliklere dikkat etmeleri gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eksik çalışma, puantaj kayıtları, aylık prim ve hizmet belgesi

ABSTRACT

Although the insured employees generally work 30 days in a month, they may also work less than 30 days. Even in such cases it must be declared to the Social Security Institution with the monthly premiums and service record as it is for full work. Information provided on the monthly premiums and service record varies accordingly. The amendment to the Social Security Procedures Directive on 21 August 2013 made significant changes concerning the necessary documents and information that

^(*) Kamu Yönetimi Uzmanı, Rekabet Kurumu, İdari Koordinatör

must be on the underwork declarations. As of July 2013 declaration, employers must be aware of these recent changes.

Key Words: Underwork, point entries records, monthly premium and service record

1- GİRİŞ

İşverenler 5510 sayılı Kanunun 4'üncü ve 5'inci maddelerine tabi çalıştırdığı sigortalıların, sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalıların, 4857 sayılı İş Kanununun 7'nci maddesine göre iş görme edimini yerine getirmek üzere başka işverene geçici olarak devrettiği sigortalıların ve 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların sigortalılık durumlarına uygun olarak Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği (SSİY) ile örneği belirlenen aylık prim ve hizmet belgesini yasal süresinde Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) vermek zorundadır. Süresinde verilmeyen aylık prim ve hizmet belgesi için ise yine 5510 sayılı Kanunun 102'nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmaktadır.

Özellikle ay içinde 30 günden eksik süre çalışan sigortalıların bildirimlerinde değişiklik öngören düzenlemeleri de içeren Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik¹ Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu makalede SSİY hükümleri esas alınarak sigortalıların aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi ve verilmesi kapsamında özellikle son değişiklikler çerçevesinde eksik gün bildirimine ilişkin açıklamalar yapılacaktır.

2- AYLIK PRİM ve HİZMET BELGESİ

SSİY'nin "Aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi, verilmesi ve saklanması" başlıklı 102 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca işverenler, bir ay içinde;

1. 5510 sayılı Kanunun 4'üncü ve 5'inci maddelerine tabi çalıştırdığı sigortalıların,
2. Sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalıların,
3. 4857 sayılı İş Kanununun 7'nci maddesine göre iş görme edimini yerine getirmek üzere başka işverene geçici olarak devrettiği sigortalıların,
4. 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların,
 - Sosyal güvenlik sicil numaralarını,
 - Ad ve soyadları ile ikinci soyadı almış olan sigortalıların ilk soyadlarını,
 - Prim ödeme gün sayılarını,
 - Sigorta primine esas kazanç veya emeklilik keseneğine esas aylık tutarlarını,
 - İşe başlama ve işten çıkış tarihlerini,
 - Ayın bazı günlerinde çalışmamış olmaları halinde, eksik çalışma nedenlerini,
 - Ay içinde işten ayrılmış olmaları halinde, işten çıkış nedenlerini,
 - Sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve sosyal güvenlik destek primlerini,

¹ 21.08.2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

- Varsa 3568 sayılı Kanuna tabi olan meslek mensubunun adı ve soyadı ile bunların mesleki oda kayıt numarasını,
- İşverenin kamu idaresi olması halinde tahakkuk veya tediye görevlisinin adı ve soyadını,
- Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen diğer bilgilerini,

taşıyan ve çalıştırılan sigortalının durumuna uygun olan örneği SSIY'ne ekli aylık prim ve hizmet belgesi, aylık fiilî hizmet süresi zammı prim belgesi ve yıllık fiilî hizmet süresi zammı prim belgesi ile yıllık itibari hizmet süresi prim belgesini, SGK tarafından belirlenen süre içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermekle yükümlüdür. Bu kapsamda aylık fiilî hizmet süresi zammı prim belgesi ilk defa 4/1-c sigortalısı olanlar ile 5510 sayılı Kanuna tabi fiili hizmet süresi kapsamında çalışanlar için ve yıllık fiilî hizmet süresi zammı prim belgesi ise 2008 yılı Ekim ayı başından önce Emekli Sandığı iştirakçiliği bulunan 4/1-c sigortalılarından fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışanlar için verilmektedir.

Ayrıca işverenlerce sigortalı çalıştırılmadığı takdirde, sigortalı çalıştırmaya son verilen tarihten itibaren 15 gün içinde durumu Sosyal Güvenlik Kurumunun İl Müdürlüğü veya Merkez Müdürlüğü olan ilgili ünitesine bildirilmesi gerekmektedir. İşyerinde sigortalı çalıştırmaya ara verdiğini sigortalıyı çalıştırmaya son verdiği tarihten itibaren 15 gün içinde yazılı olarak bildiren işverenin, her ay ayrıca sigortalı çalıştırmadığına ve ücret ödemediğine ilişkin bir bildirimde bulunması gerekmez.

Aylık prim ve hizmet belgesi, her işyeri için ve sigortalıların tabi oldukları sigorta kolları ve farklı prim oranları dikkate alınarak ayrı ayrı düzenlenir. Belgelerde, sigortalılar sosyal güvenlik numaralarına göre küçükten büyüğe doğru sıralanır.

İşverenlerden bir işte, bir işin bölüm veya eklentilerinde işverenden iş alan alt işverenler de, çalıştırdıkları sigortalılar için aylık prim ve hizmet belgesini asıl işyerine SGK tarafından verilmiş olan sicil numarasını ve alt işveren kodunu yazarak düzenleyerek vermek zorundadırlar.

3- AY İÇİNDE 30 GÜNDEN AZ ÇALIŞMALARININ BİLDİRİMİ

SSIY'nin 102'nci maddesinin on ikinci fıkrası uyarınca aylık prim ve hizmet belgesi ile birlikte ay içinde otuz günden az çalışan veya eksik ücret ödenen sigortalılara ilişkin;

- Sosyal Güvenlik Kurumunca elektronik ortamda alınabilenler hariç, SGK tarafından yetkilendirilmiş sağlık hizmeti sunucularından veya işyeri hekimlerinden alınmış istirahatlı olduğunu gösteren raporu,
- Ücretsiz veya aylıksız izinli olduğunu kanıtlayan izin belgesi,
- Disiplin cezası uygulaması, gözaltına alınma ile tutukluluk hâline ilişkin belgeleri,
- Kısmi süreli çalışmalara ait yazılı iş sözleşmesi,
- Sigortalının imzasını taşıyan puantaj kayıtları,
- Grev, lokavt, genel hayatı etkileyen olaylar, doğal afetler nedeniyle işyerinde faaliyetin durdurulduğunu veya işe ara verildiğini gösteren ilgili resmî makamlardan alınan yazı örneği,

sigortalıların eksik gün bildirimine ilişkin SSIY ekindeki ilgili bilgi formu ekinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilir veya APS, iadeli taahhütlü ya da taahhütlü olarak postayla gönderilir. Bu hâllere ilişkin belgelerin geriye yönelik olarak her zaman düzenlenebilir nitelikte olanları, aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken süreden sonra verilmesi hâlinde işleme konulmaz.

Genel bütçeye dahil dairelerin, özel bütçeli idarelerin, döner sermayelerin, fonların, belediyelerin, il özel idarelerinin, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmelerin, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşların, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve üst kuruluşlarının, sendikaların, vakıfların, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşların işyerleri ve toplu iş sözleşmesi yapılan işyerleri ile 10 ve üzerinde sigortalının çalıştırıldığı aylara ilişkin özel sektör işyerlerinde eksik gün bildirim nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesinde belirtilmesi yeterlidir.

Bu işyerleri için ayrıca eksik gün bildirim formu ile eki belgeler aranmaz. Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve çalıştırılmadığı günler için ücret de ödenmeyen sigortalıların eksik çalışma nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesine kaydedilmesi gerekmektedir. Sigortalının eksik çalışma nedenlerinin bir kısmına aşağıda yer verilmiştir.

İstirahat	Tutukluluk	Devamsızlık	Genel hayatı etkileyen olaylar
Ev hizmetlerinde 30 günden az çalışma	Kısmi istihdam	Fesih tarihinde çalışmamış	Doğal afet
Disiplin cezası	Puantaj kayıtları	Ev hizmetlerinde 30 günden az çalışma	Birden fazla
Gözümlenme	Grev	Kısa çalışma ödeneği	Lokavt

Bu nedenle 2013/Temmuz ayında 10 kişiden az işçi (2013/Temmuz ayına ait aylık prim ve hizmet belgesinde 10 kişiden az işçi beyan eden) çalıştıran özel sektör işverenleri işlem gördükleri sosyal güvenlik merkezlerine Ek-10 eksik gün bilgi formu vermekle yükümlü olup ilgili işyerinde 10 ve üzeri işçi çalıştıran (bildirge verilen işyeri dosya ile sınırlı) işverenlerin eksik gün bilgi formu verme yükümlülüğü kaldırılmıştır. 10 kişiden az işçi çalıştıran işverenler, işçiyi 30 günden az sigortalı beyan etmiş ve 30 günden az çalışma nedenini puantaj kaydı seçmiş iseler eksik gün bilgi formuna ekleyecekleri puantaj kayıtlarına mutlaka işçinin imzasını alacaklardır. 2013/Temmuz ayına ait aylık prim ve hizmet belgesinden geçerli olmak üzere puantaj kayıtlarında işçinin imzasının bulunmaması halinde eksik gün bilgi formu geçersiz sayılacak işverenden eksik süreler için ek aylık prim ve hizmet belgesi istenecek ve işverene idari para cezası uygulanacaktır².

4- SONUÇ

Sigortalılardan 4857 sayılı İş Kanununun 13'üncü maddesine göre kısmi süreli, 14'üncü maddesine göre çağrı üzerine çalışanlar ile ev hizmetlerinde ay içerisinde 30 günden az çalışan sigortalılar 5510 sayılı Kanuna göre 4/1-a sigortalısı sayılmaktadırlar. Bu kapsamda ay içinde 30 günden eksik olarak kısmi süreli çalışanların 01.01.2012 tarihinden itibaren eksik günlerinin genel sağlık sigortası

² KURT Resul, "SGK Eksik Gün Bildirimi Değişti", Dünya Gazetesi, 23.08.2013

primini yatırmak suretiyle 30 güne tamamlamaları gerekmektedir. Bu uygulamanın kişilerin isteğine bağlı olmadığı ve zorunlu olduğu unutulmamalıdır.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde 21.08.2013 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan değişiklikler içinde işverenler açısından yapılan en önemli değişiklik 10 ve üzerinde sigortalının çalıştırıldığı aylara ilişkin özel sektör işyerlerinde eksik gün bildirim nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesinde belirtilmesi yeterli sayılması değişikliği öncesinde bu kapsamdaki sigortalı sayısının 30'dan 10'a indirilmiş olmasıdır.

Ayrıca 10 kişiden az işçi çalıştıran işverenlerden işçiyi 30 günden az sigortalı beyan etmiş ve 30 günden az çalışma nedenini puantaj kaydı seçmiş iseler eksik gün bilgi formuna ekleyecekleri puantaj kayıtlarına mutlaka işçinin imzasını almaları gerektiğini bu yükümlülüklerini yerine getirmezlerse ilave sürede tamamlayamayacakları ve bu kapsamda da idari para cezasına maruz kalacakları unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 4857 sayılı İş Kanunu
- KURT Resul, "SGK Eksik Gün Bildirimi Değişti", Dünya Gazetesi, 23.08.2013
- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği
- www.mevzuat.gov.tr
- www.resmigazete.gov.tr
- www.sgk.gov.tr

